

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XII. (a) Clemens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

(a) *Belvac.*] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc tit. cap. 11.* ex qua re-

stituo integram hujus textus. De Belvac. Ecclesia agemus in capite 3. de foro competenti.

(b) *XIV. annorum.*] Juxta adducta supra in cap. 2. cap. quia in infulis.

CAPUT XII.

(a) Clemens.

Cum virum te prudentem in causis fore noverimus, & discretum, si in quibus dubitas, à nobis consilium sollicitum sine pastoralis requiris, & tibi de jure canonico, quod possumus, respondemus, & prudentiam tuam dignis in Domino laudibus commendamus. Curasti siquidem tuam nobis insinuatione proponere, utrum ea, quæ infra discretionis (b) annos à parentibus monasterio tradita est, & habitum religionis induens, benedictionem accepit, & exiens postmodum, cuidam se militi copulavit. ex quo etiam prolem suscepit, ad monasterium redire cogatur, cum illa asserat, postquam a tatem consentiendi habuit, dissensisse, & benedictionis munus in vitam suscepisse commemoret. Super eo consultationi tuæ duximus respondendum, quod cum juxta Concilii (c) Toletani censuram, monachum aut paterna devotio, aut propria professio faciat, quicquid horum fuerit allegatum, tenebit, revertendi ad seculum aditu penitus interdicto: non enim videtur illa monastica professio à se posse jugum excutere, cum eam non constet evidenter contradixisse, cum benedictionem accepit, quam utique non nisi in ætate discretionis recipiunt, quæ velantur, præsertim si rati habitatione sequenti, etsi eam quandoque contradixisse constiterit, quod antè gestum est, roboratur. Nec obloquitur quod de sancti viri prædecessoris nostri (d) Leonis Papæ constitutione per contrarium sensum assumitur, ut puellæ, quæ coactæ parentum imperio virginitatis habitum suscepissent, ipsum possint sine prævaricatione deserere, cum de ea possit intelligi, quæ in ætate nubili nescitur constituta: tunc enim quia liberum arbitrium habet in electione propositi, parentum sequi non cogitur voluntatem.

NOTÆ.

(a) *Clemens.*] Ita etiam legitur in secunda collectione, *sub hoc tit. cap. 3.* nullibi tamen exprimitur Prælati, cui referibat Pontifex, quod & in aliis decisionibus ipsius Pontificis frequentius notavi.

(b) *Discretionis annos.*] Id est xij. annos, ut expressit supra in cap. quia in infulis.

(c) *Toletani.*] Relati in cap. monachum, 20. quest. 1.

(d) *Leonis.*] Relati in cap. puella, 20. q. 1.

monasterii in infantia annis sub regulari tradidit disciplina, non liceat eis postquam ad pubertatis pervenerint annos egredi, & matrimonio copulari: hoc ergo omnino dectandam, quia nefus est, ut oblati à parentibus Deo filii, voluptatis fræna laxentur. Igitur ut prædiximus, non licet eis susceptura unquam habitum deserere; sed cunctis qui consoram, aut religiosam vestem aliquando habuerint, in religionis cultu, habitumque, velint nolint, permanere cogantur. Et can. 22. & 23. Alexander III. post Concilium Lateranense p. 50. cap. 10. Concilium Toletanum 10. can. 6. cujus verba juxta traditionem Loayle ita transfero: Cum hucusque dissoluta operationis effectus interdum nutare fecerit honeste constitutionis edictum, dum incondite resoluti putantur, quod indissolubile sanctionis auctoritate tenetur, ideo quicquid ob virum ex incerto currit, evidenter abjici debet, ut de cætero nihil superstiti, quod in dubium nutetur. Ideoque si in qualibet minori ætate, vel religionis consoram, vel religioni debitam vestem in utroque sexu filii, aut unus, aut ambo parentes dederint, certe nolentibus, aut nescientibus, si susceptum non mox visum in filius abdicaverint, sed vel coram se, vel coram Ecclesia, palamque in conventu eisdem filios talia habere permiserint, ad seculum reverti habitum ipsi filii quandoque penitus non licebit; sed

COMMENTARIUM.

I. **EX** his duabus decisionibus communiter talis deducitur assertio: *Impubes à parentibus monasterio oblati, si post pubertatem non reclamaverint, non potest inde resistere.* Probant eam textus in cap. addidisti 2. cap. monachum 3. cap. quicumque 4. cap. infans 7. 20. quest. 1. cap. 1. 20. quest. 2. cap. clericus, junctis ibi notatis, de vita & honest. cleric. Concilium Aurel. 5. can. 18. Qui à parentibus detonsi fuerunt, aut sponte sua amissis parentibus se ipsos religioni devoverunt, & postea habitum secularem sumpserunt, à sacerdote comprehensi, ad cultum religionis acta prius penitentia revocentur. Concilium Wormat. sub Hadriano II. Pontif. & Ludovic. Pio Imperat. can. 2. Si pater, vel mater filium, filiamve intra septa

convicti, quod confirmam, vel religiosam vestem aliquando habuerint, mox ad religionis cultum habitumque revocentur, & sub aeterna distributione hujusmodi observantia inferre cogantur. parentibus sane filios suos religioni contrahere, non amplius, quam ad decimum eorum aetatis annum licentia poterit esse. Gregorius Papa II. *epist.* 14. Illustrant ultra congestos in praesenti à Barbosa Suarez de relig. tom. 3. lib. 6. cap. 3. Sanchez de matrim. lib. 4. *diffin.* 18. Basiliius eodem tract. lib. 7. cap. 5. num. 10. & 9. 3. scholast. cap. 5. Vasquez in 1. 2. D. Thomae, *diffin.* 85. cap. 6. num. 43. Yepes tom. 2. *chron.* D. Benedicti, anno 633. cap. 3. Antonius Augustinus in *epit. juris Pont.* lib. 9. tit. 10. Germonius lib. 3. de *secror. immunit.* cap. 4. Barbosa lib. 1. *juris Eccles.* cap. 45. num. 13. Espenceus de voto contin. lib. 4. cap. 5. Gibalini de clausura regul. *disquisit.* 3. cap. 2. §. 3. Hallierius de sacris elect. *sect.* 8. *artic.* 1. Haaphrenus *disquisit. monast.* tom. 1. lib. 4. tract. 1. per totum. Petrus Herodius in *tractatu de patrio jure*, pag. mihi 984. Leo Pinel. in cap. 2. hoc tit. §. 5. per totum, Bellarminus tom. 1. *contro.* lib. 2. de mon. cap. 36. Narbona de aetate ad actus humanos, anno 7. *quest.* 17. & anno 14. *quest.* 17. Avendaño de metu lib. 2. cap. 48. Cellotius de hierarch. lib. 5. cap. 8. §. 2. Menardus ad concord. regul. fol. 986. Bravo ad regul. D. Benedicti, cap. 59. Caballutius in *notit. Concil. in Concil. Wormar.* Altesiera lib. 1. *differr.* cap. 5.

Sed pro dubitandi ratione in praesentem assertio- nem sic insurgo: Nemo obstringi debet votis monasticis citra propriam voluntatem, quam praecise exigit omne votum, vel juramentum, cap. unic. 30. *quest.* 1. D. Thomas 1. 2. *quest.* 98. *artic.* 4. docent Narbona dicta *quest.* 17. num. 8. & 10. Sylveiter in *summa*, verbo *votum* 2. *quest.* 9. & 11. Vasquez dicta *diffin.* 85. cap. 6. num. 43. Lessius de *justitia* lib. 2. cap. 4. *dubit.* 10. num. 66. Gutierrez in *authentica Sacramenta*, num. 14. Marquez in *Gubernat.* lib. 2. cap. 22. in *fine*. Sed velle non creditur, qui obsequitur imperio patris, vel domini, l. nec filium, Cod. de nuptiis, l. velle, ff. de reg. jur. ergo filii à parentibus religioni oblatis virtute talis oblationis votis monasticis non manent obstricti. Augetur primò hæc dubitandi ratio; nam metus reverentialis parentum reddit nullam professionem filiorum, cap. puella 20. *quest.* 1. cap. presens 20. *quest.* 3. metus enim reverentialis gravis censetur, ut probant Basiliius de *matrim.* lib. 4. cap. 5. à num. 6. & cap. 11. num. 16. Pantoxan l. 2. num. 1. ff. de *aleat.* Stephanus Durantius *qq. jur. quest.* 4. Medrano de *consens. connub.* cap. 13. numero 10. & 11. Igitur multò magis reddit nullum actum in casu oblationis filii factæ à parentibus absque ejus voluntate. Secundo fulcitur hæc difficultas ex eo, nam inutilis est promissio, quæ quis spondet alium daturum, facturumve; quia de semetipso quisque promittere debet, ut obligetur, l. stipulatio 38. in princip. l. si ira stipulatus 97. §. 1. ff. de *verbor. oblig.* l. si sine 9. §. alius 3. l. si filius 19. ff. de *interrogat. l. enim qui §. §. sed si quis ff. de *consit. pecun. autent.* si quando, C. eodem titulo, l. fluminum 24. §. quamquam ff. de *damno infecto* l. scilicet 65. ff. de *idejuss.* §. verba vice, *Instit. de inutil.* ibi: Videtur in ea causa esse ut non teneatur; quia ita à jure receptum fuit, ut non aliter quis obligetur, quam si de seipso promittat. Igitur virtute promissionis paternæ filius*

D. D. Gonzal. in *Decretal.* Tom. III. Pars II.

obstringi non debet ad amplectendam vitam religiosam. Augetur tertio hæc difficultas ex eo, quia unicuique libera esse debet facultas, ut certum vivendi genus pro arbitrio eligat; non enim frustra natura ad singulos non solum status, verum etiam singulas condiciones, artes, disciplinas, propensionem singulis indidit: proinde parentes jura pervertunt, qui filiorum suorum pro arbitrio condiciones longè praescribunt; Immo Dei ipsius gratiæ, ac vocationi injuriam faciunt, qui de ea, ut de re sua, & in potestate constituta disponunt, & quadam temeritate ad monasticum statum liberos, quorum nec indolem, nec animum norunt, parentes condemnant potius quam vident, ignorantes, quod Dominus ait apud Matthæum cap. 19. de virginibus agens: *Næc omnes capiunt verbum istud*: Immo cœlibatam nulla necessitate constriungens, concludit ibi: *Qui potest capere capiat*. Igitur parentes non possunt filios ita offerre religioni, ut necessitatem illis imponant, ut velint nolint vitam, quam non optant, profiteantur? nec potest vera esse religio, quæ religionis ordinem à Deo statutum pervertit. Hunc autem ordinem Deus praescripsit, ut non nisi volentibus perfectionis statum proponi voluerit? *Si vis* (inquit Dominus apud Matthæum cap. 19.) *perfectus esse, vade & vende omnia, quæ habes*. Quem ordinem sequutus Apostolus 1. ad Corinthios cap. 7. ait: *De virginibus præceptum Domini non habeo, consilium autem do*. Irreligiosa itaque erit oblatio parentum, quæ filios religioni devinctet. Nec solum praesenti ratione adstruitur, verum & Sanctorum sententiis firmatur. Divus enim Augustinus *epist.* 199. de filio à parentibus oblato ita ait: *Quid mirum, si pater communem filium volebat hujus viri sustentaculis à matre nudari, ignorans quid in grandiscula aetate facturus esset, monachi ne professionem, an ecclesiasticum monasterium, an conjugalis necessitatis vinculum: quamvis enim ad meliora excurrendi, & commoneudi sunt filii Sanctorum, unusquisque tamen donum habet à Deo, alius sic, alius autem sic*. D. Ambrosius de *exhort. ad virgines*, laudat Julianam, & ita alloquentem liberos suos introducit: *Necessitatem hujus vite, & temptationem hanc si vultis filii vitare, integritas corporis vobis expetenda, quam pro consilio suadeo, non pro imperio præcipio; solum enim suaderi potest, imperari non potest rei magis voti, quam præcepti: quod enim gratiæ est, non jubetur, sed desideratur; electionisque magis est, quam servitutis*. Unde Apostolus de hoc consilium dat, præceptum Domini non habet, qui spadonibus in cœlo ceteris præstantiora promittit, sed negat hoc capere conditionis humane infirmitatem, ut virginitas omnibus pateat, solis ad capiendum facilis, quibus divina resulsit gratia, ut castrare se possint, quo regnum cœlorum adipiscamur, & Angelorum vitam exhibeant: hoc vobis suadeo, quo nihil pulchrius. Accedit Tridentinum *sess.* 25. de *reform.* cap. 17. Igitur obligationem castitatis servandæ, quam nec Christus, nec Apostoli imperare voluerunt, parentes virtute oblationis liberis imponere nequeunt. Augetur tandem hæc dubitandi ratio argumento deducto à matrimonio; nam ex promissione patris, etiam juramento firmata, non tenentur liberi con-

K k k 2 trahere

trahere eas nuptias, quibus consensus ipsi minime adhibuerunt *cap. si verum, cap. tua sanctitas*; 3 i. 9. 2. ita fortiori ratione non obligantur ad monasticum statum, quem parentes pro ipsis voverunt. Dixi, *fortiori ratione*: tum quia matrimonium in sua primava natura habet naturam contractus, & ita facilis in eo potestas patria exerceri potest: tum quia perfectiora sunt opera, & per se difficiliora status monastici, quam conjugalis.

3. Quia difficultate ita fulcita non obstante, vera est praesens assertio, pro cuius expositione sciendum est, tam in lege veteri, quam nova gratia, moris fuisse, parentes suos liberos suos Deo vovere, & dicere, cujus rei exempla quamplurima habemus. In sacrapagina constat, Samuelem Prophetam maternâ devotione Deo prius oblatum, quam huic mundo editum. *Postquam vero oblatus est, adduxit enim Anna mater ad domum Domini in Silo: puer autem erat adhuc infantulus.* Et *Reg. cap. 1. vers. 24.* triennem tunc fuisse Salianus, Gaspar Sanctius, aliique tradunt. Cui sententiae favet Chryostomus *tom. 1. homil. 3. de fide Anna*, ibi: *Adduxit, ac reliquit (Anna Samuelem) nec puer à mamma divulsus molestè tulit, cum sciatas quam soleant indignari pueri, quoties à lacte depelluntur.* Et non longè post: *Primâ statim pueritiâ à mamma matris venit ad mammam spiritualem.* Samlôn etiam parentum voti tenax Nazareus factus, toto vitæ suæ tempore à vino abstinuit, aliosque Nazareorum ritus religiosè observavit, ut refertur *in cap. 13. iudicum.* His adjungo sacratissimam Deiparam Virginem Mariam, quæ, ut Nicephori verbis utar *lib. 1. Eccles. histor. cap. 7. ibi: Statim atque à lacte materno abhorruit, & mammam attingere noluit, promissionem mater adimplet, & in templum ascendens, juxta votum eam Deo consecrat, tertium tunc ætatis annum agentem.* Et sacerdotes quidem tunc eam tanquam sanctius quoddam donarium suscipere; & puellam in sacro forandam esse dixere, ad antiqui illius Samuelis similitudinem. Quam sacram historiam contra Centuriatores probat & defendit Haephtenus *lib. 4. disquisit. monast. disquisit. 3.* His itaque exemplis, & documentis informati Christiani, eundem morem observarunt, quem pium, æquumque esse defendit Origenes *homil. 11. in Levit.* & nonnullis exemplis firmare possumus, veluti Gregorii Nazianzeni, cujus mater cum macula prole caretet, ejusque habendi cupiditate flagraret, promisit, si Deus ejus votis adnueret, filium Deo consecraturam: & cum non longè post masculum enixa esset, illum statim Deo obtulit, ut refert Gregorius Presbyter *in vita Sancti Gregorii Nazianzeni.* Idem de aliis refert D. Hieronymus *in epist. 15. ad Marcellam.* Similiter Heliodorum puerum trium annorum monasterio oblatum fuisse, refert Theodoretus in Philotheo, & alia exempla puerorum, qui à teneris annis monasterio à parentibus oblati fuerunt, referunt Franc. Hallierius *ubi supra, fol. 352. num. 3. Haephtenus dicta disquisit. 3.*

4. Ritus autem devovendi, ac consecrandi Deo filios impuberes expressit, præscripsitque D. Benedictus *cap. 59. sue regula*, in illis verbis: *Si ipse puer minori ætate est, parentes ejus faciant petitionem, quam supra dixi, & cum oblatione ipsam petitionem & manum pueri involvant in palla*

altaris, & sic cum offerant. De rebus autem suis, aut in presenti petitione promittant sub jurejurando, quia nunquam per se, nunquam per susceptam personam, nec quolibet modo, & aliquando aliquid dent, & tribuant occasionem habendi, vel certe si hoc facere noluerint, & aliquid offerre voluerint in elemosynam monasterio pro mercede sua, faciant ex rebus, quas dare volunt monasterio. Ex quibus verbis apparet primò, parentes petitionem, promissionemque fecisse his verbis: *Ego talis promittor coram Deo, & Sanctis ejus pro filio meo de stabilitate sua, & conversione morum, atque obedientia.* Lanfrancus *in stat. cap. 18.* & integram formam oblationis refert Smaragdus in hac verba: *Dum legaliter sanctum, antiquitque tenetur cautum cum oblationibus Domino parenti suis tradere filios in templo Domini Domino feliciter servituros, proculdubio hoc de nostris filiis faciendum nobis salubriter præbetur exemplum: æquum etenim est iudicium Creatori nostro de nobis reddere fructuum, idcirco filium nostrum N. cum oblatione in manu, atque petitione palla omnino involvita, ad honorem Sanctiorum, quorum hic reliqua continentur, & Abbatis presentis trado coram testibus regulariter permansurum; ita ut ab hac die jam non liceat illi collum de sub regala excurrere iugo, ejusdemque regule fideliter se cognoscat instituta servare, & Domino cum cæteris gratanti animo militare: & ut hac traditio nostra incorrupta permaneat, promitto cum jurejurando coram Domino, & Angelis ejus, quia nunquam per me, nunquam per susceptam personam, nec quolibet modo per rerum mearum facultates aliquando egrediendi ei de monasterio tribuo occasiones. Et ut hac petito firma permaneat, manu mea eam firmari, & testibus tradidi roborandam. Hactenus Smaragdus. In cuius formula primò notandum est oblationem filii à parentibus fieri simul cum alia re: quod & docuerunt Lanfrancus de statibus *capite 18.* Boëtius in dicto *cap. 59. regul. D. Benedicti*, ibi: *Aliquid conferatur ad stipem templi, velut panem, aut vinum, vel lumen, vel utrumque cum puero offerant.* Quam oblationem juxta morem legis veteris, in qua mulier expletis diebus purificationis suæ offerbat in templo filium cum agno amiculo in holocaustum, & pullum columba pro peccato, *Levit. cap. 12.* exponit Haephtenus *dicto lib. 4. disquisit. 3.* Deinde manus pueri offerendi altaris palla, seu syndone, quæ altare tegit, obvolvebatur. Lanfrancus *dicto cap. 18.* ibi: *Quæ oblatione sacerdote suscepta, involvant prædicti parentes manus pueri in palla, quæ altare cooperitum est, & cuius pars anterior pendet, & tunc suscipiat eum Abbas.* Cui consonat consuetudo, quam apud suos servari refert Boëtius in dicto *cap. 59. regul. D. Benedicti*, ibi: *Factâ receptione in Capitulo, habitu indutus per parentes, & amicos puer offertur ad altare, & super ipsum genibus flexis, & capite inclinato duo fratres imponunt pallum, seu pallium, quod ante altare dependet. Per quam symbolicam traditionem transferri possessionem, dominiumque cujusque rei, jam probati in capite 2. de consuet. Tertio lequebatur promissio parentum, quâ ut Lanfrancus *dicto cap. 18.* ait: *Promittebant, quod per se, aut à se suppositam personam susceptum Ordinem puer nunquam relinquat, nec se ei aliquid scienter daturus, unde puer (quod absit) perire possit: hanc promissionem prius scriptam coram testibus verbis ibi prius edicam.***

edicant, & postea super altare ponant. Fiebat enim prædicta promissio coram testibus. Concilium Aquilgran. can. 36. *Vix puerum pater, & mater tempore oblationis offerant altari, & petitionem pro eo coram laicis testibus faciant.* Quæ verba reperiuntur in *addit. 1. capitul. tit. 36. ex ratione adducta in cap. final. 20. q. 2.* Ritum verò testificandi refert Ruthardus his verbis: *Ille (pater) debet respondere, dicens: Volo tradere filium meum Deo omnipotenti ad servendum sibi in hoc monasterio.* Et paulò post: *Deinde debet dicere Abbas testibus: Auditis fratres, & videtis, quid iste dicat? Illi debent dicere: Audimus, & videmus.* Tandem expletis his, inquit Lanfrancus in statutis cap. 18. *Benedicat Abbas cucullam, extensque puerum cappâ, vel pedibus, vel aliâ huiusmodi chlamyde, dicat: Exuat te Dominus veterem hominem, &c. Dehinc ducatur ad radendum, & vestiendum, sicut nostri Ordinis consuevit. Cum autem adultâ ætate facturus professionem fuerit, fiant & cetera, quæ superius debere fieri converso jam diximus.* Hoc enim quod modo factum est, verari non oportet. Hactenus ritus prædictæ oblationis, qui ad eò diligenter observandi erant, ut ex eorum neglectu professio nulla redderetur. Unde Nicolaus Papa in cap. præfens 20. q. 3. de crevit Lambertum puerum à parente oblatum non teneri in monasterio permanere; quia pater inter cetera sub juramento declarasset, quod nunquam Lambertus regulam aliquam promississet, nec ipse pater pallio (aliâ palla) altaris illum indutum obtulisset, nec à sacerdote, vel Abbate benedictione acceptâ vitam monasticam promississet. Similiter D. Bernardus episc. 1. probat, Robertum nepotem suum, qui de Ordine Cisterciensi transierat ad Cluniacenses, apud quos puer fuerat oblatus, non teneri ad eos redire, eo quod illis magis promissus fuisset, quam donatus. Nec enim, inquit Sanctus, petitio, quam regula præcipit, pro eo facta fuit à parentibus; nec manus illius cum ipsa petitione involuta pallâ altaris, ut sic offerretur coram testibus.

5. De offi-
cia tra-
jus obla-
tionis.

Sed circa obligationem, quæ ex hac oblatione parentum in filiis oritur, non consentiunt Doctores, tam Theologi, quam Canonice. Aliqui affirmant, filios à parentibus in infantia oblatos, posse ad seculum redire, nisi postea in legitima ætate oblationi de se pridem factæ expressè, vel tacitè consenserint, retinendo scilicet habitum; vel munia professorum obeundo: ita docuerunt Barbosa in præfenti, & in cap. significatum 11. num. 3. hoc tit. Germonius lib. 3. de sacr. immunit. cap. 4. num. 23. Gibalinus de clausura regul. disquis. 3. cap. 2. sect. 3. ex num. 16. Leo Pinel. in cap. 2. hoc tit. §. 5. Lessius de justitia, lib. 2. cap. 40. dubit. 10. Hallierius de sacris elect. sect. 8. art. 2. pag. 356. Vasquez in 1. 2. disput. 165. cap. 4. num. 32. Turricrem. & Boërius in cap. 59. regul. D. Benedicti, innuitque Antonius Auguistinus lib. 9. episc. tit. 30. Moventur primò ex textu in cap. illud 10. 20. q. 1. ubi Marcellus Pontifex, qui floruit per annos 304. ita statuit: *Si in minori ætate filii monasterio oblari fuerint, vel sacram tonsuram, vel velamina susceperint, dignum quidem duximus, ut xxv. anno à Prælati moniti inquirantur, utrum in ipso habitu permanere cupiant, an non: si verò permanere professi fuerint, ulterius penitendi locum minime amplecti possunt: sin autem ad secularem habitum red-*
D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars II.

verti voluerint, redeundi licentia nullo modo denegetur, quia satis inutile est, ut coacta servitia Domino præstentur. Secundò ex cap. sicut, hoc tit. ubi dicitur, quod sicut qui monasteria elegerunt, à monasteriis egredi non permittuntur, ita & hi, qui invitati, sine iusta offensionis & occasionis causa sunt intronati, nisi volentes non teneantur; quia quod non petunt, non observant. Tertio ex cap. cum simus 14. hoc tit. in illis verbis: *Quod si dictus puer ad annos discretionis pervenerit, & habitum retinere noluerit monachalem, si ad hoc induci nequiverit, non est ullatenus compellendus, quia tunc liberum sibi erit eum dimittere, & bona paternam, quæ ipsi ex successione proveniunt, postulare.* Quarto ex cap. 1. 20. q. 1. ibi: *Firma tunc erit professio virginitalis; ex quo adulta iam ætas esse cæpit, & ea quæ solet ut apta nuptius deputari.*

6. Contrarium tamen, immò primis Ecclesiæ 6. seculis solam oblationem parentum constituisse Contra- filios verè monachos, ita ut ipsi non possent riasen- resiliere unquam à professione monastica, ad tentia referunt, & probantur. Haæptenus disquisit. monast. dicto lib. 4. disquisi- t. 4. Petrus Herodius in tract. de patrio iure, Cironius in parat. ad hunc titulum. Claudius Espenceus lib. 4. de voto continent. cap. 1. Basiliius quest. 3. scholast. cap. 5. quibus assentire videntur Manrique tom. 2. annal. Cisterc. anno 1117. cap. 1. num. 4. dum alium sensum non assignat dicto Concilio Tolet. relato in dicto cap. monachum. Yepes tom. 2. chron. D. Benedicti, anno 633. cap. 3. dum docent, attentò dicti Concilii Toletani decreto, filios oblatos à parentibus religioni perpetuâ infamiâ fuisse notatos, si habitum detulerint, nolentes eorum devotioni, ac oblationi stare, & parere. Quæ sententia verior est, & firmetur auctoritate, exemplo, & ratione. Auctoritate Conciliorum, & Patrum Ecclesiæ, quorum verba supra retuli pro illustratione præfentis conclusionis. Exemplis relatis supra ex sacra pagina. Nec etiam defunt prophana exempla; legimus enim apud Servium lib. 11. Æneid. Ipse pater famulam voveo. Ex quibus constat, iure etiam apud Gentiles parentes olim in filios habuisse potestatem auctoramenti, id est jus pro imperio devovendi, sive in victima, sive in sacerdotio, ut ex eodem loco observarunt Cironius in præfenti, Petrus Herodius de patrio iure, pag. 984. Et Cleas Sacerdos apud Plutarchum in libro de Iside & Osiride, ab infantia per parentes supponitur devota, dedicataque Deæ; quod antiquitatis monumentum nec laicit polittimum, & cultissimum Barclajum, dum Regem Meleandrum inducit pro sua potestate Argemidem filiam Palladis Sacerdotio præficiendam, lib. 2. sue Argemidis, forsitanque eodem alludit Cæsar lib. 6. de bello Gallico, cap. 4. ubi Druidum (qui Gallorum Sacerdotes erant) privilegia recensens, multos parentes Diis filios suos tradidisse refert. Notavit Petrus Herodius ubi supra. Rationibus etiam hæc sententia adstruitur; quemadmodum enim in susceptione baptismi parvulorum intercedit votum, & quidem solenne Religionis christianæ, quo adstringuntur baptizati per patres, seu paternos, perpetuò tenere, & profiteri catholicam fidem; eodem modo, quos olim parentes religioni vovebant illi obligabant per vota solennia, & substantia- lia. ut docuit Perezus in d. cap. 59. Regul. D. Benedicti

nedicti. Et sicut pater olim illum, quem proprium vendidisset, in servitute manebat; ita & religioni oblati tenebatur servare vitam monasticam, & in monasterio persistere. Sed cum deinceps SS. PP. Ecclesieque Praefules agnoscerent pravos effectus evenire ex hac subita filiorum oblatione, sanxerunt post sextum Ecclesie seculum, ne aliter filii oblatae parentibus cogerentur in monasterio persistere, quam si post annos probationis tacite, vel expresse oblationi parentum consensissent, hoc insuper addito, ne ante discretionis annos ipsis liceret a religione resilire, *cap. puella 8. cap. sicut 9. 20. q. 1. cap. significatum est, cap. cum firmus, hoc rit.* Unde jure noviori triplicem sortitur effectum paterna oblatio. Primus est, ut ita oblatae possint a monasterio recipi, & retineri. Secundus, ut pater non possit amplius uti patria potestate ad eos revocandos, quia jam cessit juri suo, & quantum in se est, per oblationem filios religioni donavit, ipsamque donationem acceptavit. Tertius est, ut neque ipsi sua voluntate ante annos probationis egredi possint, quia in ea aetate non tam sua, quam patris voluntate reguntur.

7.
Respon-
detur
funda-
mentis
contra-
riis.

Nec obstant contrariae sententiae fundamenta: non textus in dicto cap. illud; nam ut recte notavit Haaphtenus dicto lib. 4. disquis. 12. textus ille non est Marcelli Pontificis, nec illius tempore agi poterat de filiis oblatis a parentibus Religioni, cum vix essent monachi intra claustrum vitam religiosam agentes; sed Eremitae tantum in eremo secedentes. Unde cum textus ille transcriptus sit a Palea Gratiani discipulo, nec reperitur apud alios Decretistas, videlicet Anselmum, Carnotensem, Burchardum, merito ejus auctoritas negatur. Nec obstat textus in dicto cap. sicut, ead. quae. cui facile respondetur, si observemus, textum illum in modum objectionis a Gratiano transcriptum, intelligendum esse de adultis parentum imperio coactis Religionem ingredi, ut satis ex ejus serie liquet. Nec tandem obstat textus in dicto cap. 1. qui desumptus est ex regula D. Basilii, interprete Rufino. Quia respondetur, in eo agi de professione il-

lius puella, quae in annis pueritiae proprio arbitrio Deo offertur; quam oblationem non confirmat parentum consensus: non ergo in eo textu professio coepit ab oblatione parentum, sed a propria professione; unde quid mirum, ut legitima aetas desideretur. Nec obstant utriusque juris principia, quae pro dubitandi ratione expendebamus; quibus moti Ecclesiae Praefules post sextum saeculum decreverunt, ultra oblationem parentum desiderari in filiis voluntatem propriam, tacitam, vel expressam, ad veram professionem emittendam in Religione. At vero primis Ecclesiae seculis virtute oblationis tantum paterna filii monachi efficiebantur, quoniam pater, materve, qui jure naturalis potestatis filium Religioni offerebant, disponebant de re sua ad libitum proprium, nec promittebant alienum factum filii, sed illum tanquam rem propriam Deo dicabant, ut docent Suarez de Relig. tom. 3. lib. 5. cap. 1. Haaphtenus dict. tract. 2. disquis. 2. & 4. Petrus Herodius de patrio jure, pag. 984, ut jure civili etiam licuit ratione domini servos in usum templi dedicare, l. servos 35. ff. de liber. caus. ubi Cujacius, & Gothofredus, vel eos testamento manumittere sub ea conditione, ut in templo deservirent, vel a monumento non recederent, l. libertis 18. §. ult. ff. de alim. legat. l. Tino centum. ff. de condit. & demonstr. quae conditio, aut devotio ipsos servitio religionis obtrungebat, ut docuit Amaya lib. 1. obs. cap. 6. num. 13. Nec tunc domini factum alienum promittebant, sed de re propria disponebant: ita etiam cum filios parentes monasterio offerebant, de re propria disponebant: quare virtute talis oblationis illis primis seculis illi perfecti monachi fiebant. Verum quia in his oblationibus sinistra intentio, seu respectus humanus intervenire poterat, rectius posterioribus Ecclesiae canonibus hoc fuit correctum, non sublata omnino parvulorum oblatione, sed hac adjecta conditione, ut nisi adveniente legitima aetate filii tacite, vel expresse consentiant, non censentur professi, immo rite possint a monasterio discedere.

CAPUT XIII.

Innocentius III. X. Abbat (a) de Flore.

Porrectum nobis ex parte tua petitorium continebat, quod I. Canonicus (b) Achede metuens, ne voto decederet non completo, junctis manibus tibi se (d) reddidit in monachum, & in fratrem: alii quoque in absentia tua sese in Sacerdotum manibus monachos fieri devotentes, sani sancti ad vomitum redierunt. Et cum familiares monasterii tui antea extitissent, quia non fuerunt ad antiquam familiaritatem admissi, adversarii facti sunt pro amicis. Utrum ergo talium facta dissimulare valeas, ne fiant deteriores; an compellendi sint ad complenda promissa, per nos postulas edoceri. Nos ergo inquisitioni tuae taliter respondemus, quod cum monachum faciat non (e) habitus, sed professio regularis, ex quo a convertendo emittitur, & recipitur ab Abbate, ut talis fiat monachus, & reddat Domino, quod promissit, erit ut que non immerito compellendus, Datum Lateran. 3. Idus Januarij.

NOTÆ.